

2. Priemonės, kurių imtasi, siekiant užtikrinti veiksmingą DNKP įgyvendinimą, įskaitant vykdymo užtikrinimo veiksmus, ir tokių priemonių taikymo rezultatai

a) Veiksmai, kurių imtasi, siekiant užtikrinti veiklos vykdytojų reikalavimų laikymąsi, kaip numatyta Oficialios kontrolės reglamento 138 straipsnio 2 dalyje ir 139 straipsnio 1 dalyje.

Vykdydamos oficialiąją kontrolę, kompetentingos institucijos (Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT) ir Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau - VATŽŪM)) skyrė didelį dėmesį veiksams, kuriais pašalinama ar sumažinama rizika žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatai, gyvūnų gerovei, genetiškai modifikuotų organizmų (toliau – GMO) ir augalų apsaugos produktų atveju – rizika aplinkai, taip užtikrindamos (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 137 straipsnio nuostatų vykdymą.

Nustačiusios, kad veiklos vykdytojai nesilaiko teisės aktų reikalavimų, ir įvertinusios neatitikimų reikalavimams pobūdį, mastą, keliamą riziką, kompetentingos institucijos ėmėsi veiksmų (nurodė per nustatytą terminą neatitikimus pašalinti ir kt.) ir sprendė dėl sankcijų, nustatytų (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 138 ir 139 straipsniuose, taikymo.

Ūkio subjektų veiklos priežiūros metu nustačius neatitikimų teisės aktų reikalavimams, už juos gali būti taikomos atitinkamos administracinės poveikio priemonės pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą (veiklos sustabdymas ir (ar) uždraudimas, produkto tiekimo rinkai sustabdymas ir (ar) uždraudimas). Be to, VMVT pagal kompetenciją gali taikyti poveikio priemones pagal specialiuosius teisės aktus (Lietuvos Respublikos maisto įstatymą, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymą ir kt.). Ūkio subjektui pritaikius atitinkamas poveikio priemones, kompetentingos institucijos vertina, kaip vykdomi jų nurodymai ir prireikus organizuoja ūkio subjekto veiklos neplaninius patikrinimus.

Pirmaisiais ūkio subjekto veiklos metais, planuodamos valstybinės kontrolės veiksmus kompetentingos institucijos vadovaujasi Deklaracijos dėl pirmųjų verslo metų nuostatomis: pirmaisiais ūkio subjekto veiklos metais pirmojo jo veiklos patikrinimo metu nustačius teisės aktų reikalavimų neatitikimų, ūkio subjektui poveikio priemonės, susijusios su jo veiklos ribojimu, netaikomos (išskyrus atvejus, jeigu poveikio priemonės yra būtinos ir neišvengiamos, siekiant užkirsti kelią žalos ar pavojaus visuomenei ar kitų asmenų interesams, gyvūnų sveikatai ir gerovei arba aplinkai atsiradimui).

Veiksmai, kurių imtasi, siekiant užtikrinti veiklos vykdytojų reikalavimų laikymąsi, kaip numatyta Oficialios kontrolės reglamento 138 straipsnio 2 dalyje ir 139 straipsnio 1 dalyje

Siekiant užsibrėžtų veiklos tikslų, 2025 m. VMVT įgyvendino jos kompetencijai priskirtų sričių valstybinės kontrolės, mėginių atrinkimo planus, vykdė stebėsenos programas ir veiksmus, orientuotus į pažeidimų prevenciją ir geresnį teisinio reglamentavimo taikymą.

2025 m. VMVT vykdomos valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės sąrašuose iš viso buvo įtraukti 115 643 ūkio subjektai (maisto tvarkymo, pašarų, pirminės gamybos, ūkinių gyvūnų laikymo ir kt.). Vadovaujantis VMVT direktoriaus patvirtinta rizikos vertinimo metodika, buvo suplanuota juose atlikti 9588 patikrinimus. 2025 m. valstybės maisto ir veterinarinės kontrolės planai įgyvendinti 84 %. Dalis numatytų patikrinimų nebuvo atlikta, ūkio subjektams nutraukus veiklą ir dėl kitokių objektyvių priežasčių. Papildomai, reaguojant į galimas grėsmes, vykdam

koregavimo veiksmų kontrolę ar tiriant gautus pranešimus, VMVT per 2025 m. atiko 5653 neplaninius patikrinimus, tai sudarė apie 41 % bendro patikrinimų skaičiaus.

Iš visų per 2025 m. VMVT atliktų patikrinimų (iš viso - 13 708), net 78 % patikrinimų ūkio subjektų veikloje nebuvo nustatyta, grubių teisės aktų reikalavimų pažeidimų. Neatitikimai, dėl kurių taikytos administracinės poveikio priemonės, nustatyti 2 994 patikrinimų metu (22 %).

Toliau pateikiami detalesni valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės duomenys pagal sektorius.

Maistas ir maisto sauga, vientisumas ir visavertiškumas bet kuriuo maisto gamybos, perdirbimo ir platinimo etapu, įskaitant taisykles, kuriomis siekiama užtikrinti sąžiningą prekybos praktiką ir apsaugoti vartotojų interesus ir informaciją jiems, ir su maistu besiliečiančių medžiagų ir gaminių gamyba ir naudojimas

<i>Įmonės</i>	<i>Patikrinimų, atliktų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Reikalavimų nesilaikymo atvejų, nustatytų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Administraciniai veiksmai ir (ar) priemonės</i>
Patvirtintos įmonės	1081	515	418
Registruoti veiklos vykdytojai ir (ar) įmonės	7666	3499	1315
Įmonės, gaminančios su maistu besiliečiančias medžiagas	34	12	0

Pašarai ir pašarų sauga bet kuriuo pašarų gamybos, perdirbimo ir platinimo etapu ir pašarų naudojimas, įskaitant taisykles, kuriomis siekiama užtikrinti sąžiningą prekybos praktiką ir apsaugoti vartotojų sveikatą, interesus ir informaciją jiems

<i>Įmonės*</i>	<i>Patikrinimų, atliktų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Reikalavimų nesilaikymo atvejų, nustatytų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Administraciniai veiksmai ir (ar) priemonės</i>
Įmonės, patvirtintos pagal Reglamento (EB) Nr. 183/2005 10 straipsnį	15	11	8
Įmonės, registruotos pagal Reglamento (EB) Nr. 183/2005 9 straipsnį, išskyrus pirminę gamybą	223	81	71
Pašarus naudojančios veiklos vykdytojai (ūkininkai)	515	31	18
Veiklos vykdytojai, gaminantys vaistinius	147	7	5

pašarus ir (arba) jais prekiaujantys			
---	--	--	--

*Ūkio subjektų priskyrimo įmonių kategorijai tvarka yra aprašyta ataskaitos II dalies 3.3 ir 3.5 punktuose

Gyvūnų sveikatos reikalavimai

<i>Ūkiai ir (arba) įmonės</i>	<i>Patikrinimų, atliktų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Reikalavimų nesilaikymo atvejų, nustatytų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Administraciniai veiksmai ir (ar) priemonės</i>
Galvijų identifikavimas ir registravimas	1486	455	124
Avių ir ožkų identifikavimas ir registravimas	684	189	42
Patvirtinti surinkimo centrai (galvijų, avių, ožkų, kiaulių, arklinių šeimos gyvūnų)	4	3	3
Patvirtinti prekytojai (galvijų, avių, ožkų, kiaulių)	0	0	0
Kontrolės postai (Reglamentas (EB) Nr. 1255/97)	0	0	0
Patvirtintos įstaigos, institutai ir centrai (Direktyva 92/65/EEB)	6	4	3
Įmonės, kurioms leista prekiauti Europos Sąjungoje naminiais paukščiais ir periniais kiaušiniiais	144	20	20
Paukščių karantino patalpos ir centrai	0	0	0
Patvirtinti akvakultūros ūkiai	22	5	5
Leidimus turinčios akvakultūros gyvūnų perdirbimo įmonės	0	0	0
Spermos surinkimo centrai	6	0	0
Spermos saugojimo centrai	9	0	0
Embrionų surinkimo ir (arba) gamybos grupės	0	0	0

Rizikos žmonių ir gyvūnų sveikatai, kylančios dėl šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių, prevencija ir mažinimas

<i>Įmonės ir (arba) gamyklos</i>	<i>Patikrinimų, atliktų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Reikalavimų nesilaikymo atvejų, nustatytų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Administraciniai veiksmai ir (ar) priemonės</i>
Įmonės arba gamyklos, patvirtintos pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 (11) 24 straipsnį	30	8	5
Įmonės arba gamyklos, registruotos pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 23 straipsnį	25	11	5

Gyvūnų gerovės reikalavimai

Gyvūnų gerovė ūkiuose

<i>Ūkinės paskirties gyvūnai (gyvūnų kategorija)</i>	<i>Patikrinimų, atliktų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Patikrintų gamybos vietų, kuriose nustatyta reikalavimų nesilaikymo atvejų, skaičius</i>	<i>Administraciniai veiksmai ir (ar) priemonės</i>
Kiaulės (kaip apibrėžta Direktyvoje 2008/120/EB)	684	10	9
Vištos dedeklės (kaip apibrėžta Direktyvoje 1999/74/EB)	69	1	1
Vištos (kaip apibrėžta Direktyvoje 2007/43/EB)	90	2	1
Veršeliai (kaip apibrėžta Direktyvoje 2008/119/EB)	381	12	9
Kita (kailiniai gyvūnai)	71	5	5

Gyvūnų gerovė juos vežant

<i>Ūkinės paskirties gyvūnai (gyvūnų kategorija)</i>	<i>Patikrinimų, atliktų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Reikalavimų nesilaikymo atvejų, nustatytų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Administraciniai veiksmai ir (ar) priemonės</i>
Galvijai	284	1	0
Kiaulės	3	0	0
Avys ir (arba) ožkos	1	1	0
Arklinių šeimos gyvūnai	7	0	0
Naminiai paukščiai	2	0	0
Kita (elniai, lamos, žuvys, augintiniai)	0	0	0

Saugomų kilmės vietos nuorodų, saugomų geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių naudojimas ir ženklavimas

<i>Įmonės</i>	<i>Patikrinimų, atliktų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Reikalavimų nesilaikymo atvejų, nustatytų vykdant oficialiąją kontrolę, skaičius</i>	<i>Administraciniai veiksmai ir (ar) priemonės</i>
Prieš tiekiant rinkai	6	0	0
Įprastinė rinka	71	0	0
Elektroninė prekyba	3	0	0

VATŽŪM, siekdama mažinti priežiūros našą ūkio subjektams, sudarydama ūkio subjektų patikrinimų planus, vadovaujasi ūkio subjektų veiklos rizikos kriterijais, patvirtintais Augalininkystės tarnybos direktoriaus įsakymais.

2025 m. vidaus rinkoje ir pasienyje atlikti 24333 patikrinimai, iš jų: fitosanitarijos – 14332 (vidaus rinkoje ir įvežimo metu, planiniai ir neplaniniai), augalų apsaugos produktų – 1778 (vidaus rinkoje ir įvežimo metu, planiniai ir neplaniniai), augalų dauginamosios medžiagos rinkos kontrolės – 61, atestuatų dauginamosios medžiagos tiekėjų veiklos priežiūros – 6 ūkio subjektų patikrinimai. 2025 m. kaip ir ankstesniais metais atliekami neplaniniai (grįžtamieji) patikrinimai bei patikrinimai pagal gautus skundus ir pranešimus.

Vykdant ūkio subjektų veiklos priežiūrą ir vadovaujantis Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) nuostatomis 2025 m. buvo surašyti 207 administracinių nusižengimų protokolai, iš kurių 177 ūkio subjektams paskirtos piniginės baudos, 30 ūkio subjektų paskirta 30 įspėjimų.

2025 m. visų ūkio subjektų fitosanitarinių patikrinimų metu buvo nustatyti 39 administracinės teisės pažeidimai. Daugiausiai iš jų (22) – dėl prekybos bulvėmis pažeidžiant Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. sausio 11 d. įsakymą Nr. 3D-10 „Dėl Bulvių augintojų, supirkėjų, realizuotojų registravimo Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre ir jų veiklos priežiūros“. Augalų apsaugos produktų (toliau – AAP) priežiūros srities reikalavimų nesilaikymo atvejų 2025 m. nustatyta 144 ūkio subjektų veikloje ir jiems taikyta administracinė atsakomybė. Nors per viešas konsultacijas, spaudą ir kitas informavimo priemones buvo nuolat

teikiami (primenami) pagrindiniai AAP priežiūros srities reikalavimai, kita aktuali informacija, susijusi su AAP sritimi, tačiau dar pasitaiko ūkio subjektų, vykdančių veiklą AAP srityje, kurių ši informacija nepasiekia.

Per 2025 m. svarbiausiose fitosanitarijos ir AAP priežiūros srityse buvo užfiksuoti 36 incidentai, darantys reikšmingą žalą ar keliančių pavojų visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai, iš jų užregistruota 12 kenkėjų židiniai ir 24 atvejai, kai nustatyti neregistruoti AAP (iš jų 3 atvejai dėl neregistruotų AAP saugojimo, 3 - dėl neregistruotų AAP naudojimo ir 18 – dėl neregistruotų AAP tiekimo rinkai). Pažymėtina, kad fitosanitarijos srities incidentai skaičiuojami atvejai, kai nustatomi kenkėjų židiniai šalies viduje bei tie atvejai, kai įvežant (atliekant pasienio kontrolę) nustatomi Lietuvai ir ES grėsmę keliantys kenkėjai. Augalininkystės tarnyba skiria didelį dėmesį jų prevencijai, operatyviam identifikavimui ir adekvačių poveikio priemonių taikymui incidentų pasireiškimo atveju. AAP incidentai skaičiuojama atvejai, kai nustatomi neregistruotų ar falsifikuotų AAP saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo atvejai. VATŽŪM skiria didelį dėmesį minėtų atvejų prevencijai, operatyviam identifikavimui ir prireikus adekvačių poveikio priemonių taikymui.

VATŽŪM pagal bendradarbiavimo sutartį su Nacionaline mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA), siekdama sumažinti naštą ūkio subjektams sutampančius ūkio subjektus AAP srityje, perduoda NMA planiniams patikrinimams atlikti, tačiau 2025 m. NMA tokių ūkio subjektų, kurių tikrinimo objektas sutampa nebuvo.

Apie ūkio subjektų patikrinimo metu nustatytus reikalavimų nesilaikymo atvejus ir taikytus administracinius veiksmus ir (arba) priemones informacija pateikiama ataskaitos II dalies 2, 7 ir 8 punktuose.

Informacija apie ŽŪM vykdytas veiklas pateikta Ekologinio ūkininkavimo informacinėje sistemoje (OFIS).

b) Veiksmai, kurių imtasi, siekiant užtikrinti veiksmingą oficialios kontrolės tarnybų darbą, kaip numatyta Oficialios kontrolės reglamento 5 straipsnio 1 dalyje ir 12 straipsnio 2 ir 3 dalyse, taip pat apimant auditą, atliktą pagal 6 straipsnio 1 dalį.

Siekiant užtikrinti efektyvią ir kokybišką kompetentingų institucijų atliekamą ūkio subjektų priežiūros veiklą, jose įgyvendinamos priemonės, susijusios su darbuotojų kompetencijos didinimu, įdiegtų informacinių sistemų tobulinimu ir priežiūra, įvairiais skaitmenizavimo sprendimais, kokybės vadybos sistemų diegimu ir palaikymu.

Kokybės vadybos sistema - kokybės politikos ir ilgalaikių tikslų nustatymo ir šių tikslų siekimo sistema (toliau – KVS) skirta planingai ir sistemingai kompetentingų institucijų veiklai užtikrinti, įtraukiant kokybės vadybos elementus į visus kompetentingų institucijų organizacinius lygmenis ir veiklos procesus ir nustatant, stebint, matuojant ir analizuojant veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo rodiklius, skirtus įstaigos strateginiam valdymui.

Kompetentingų ir kontrolės institucijų, nacionalinių etaloninių laboratorijų vykdomos veiklos atitiktis kokybės vadybos standartų reikalavimams

Institucija	Vykdomos veiklos atitiktis standartams
VMVT	Standartas LST EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami įvairių tipų kontrolės įstaigų veiklai“
VATŽŪM	Standartas LST EN ISO 9001:2015 „Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai“
VšĮ Ekoagros	Standartas LST EN ISO/IEC 17065:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami gaminių, procesų ir paslaugų sertifikavimo įstaigoms“
NMVRVI*	Standartas LST EN ISO/IEC 17025:2018 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“
FTLS*	Standartas LST EN ISO/IEC 17025:2018 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“
NVSPL*	Standartas LST EN ISO/IEC 17025:2018 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“

* NMVRVI - Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas, FTLS - Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Fitosanitarinių tyrimų laboratorija, NVSPL - Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija.

Siekdamos užtikrinti (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 5 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktų nuostatų vykdymą, kompetentingos institucijos turi įsdiegusios procedūras ir (arba) tvarką oficialiosios kontrolės ir kitos oficialiosios veiklos veiksmingumui ir tinkamumui, nešališkumui, kokybei ir nuoseklumui užtikrinti. Taip pat įsdiegusios procedūras ir (arba) tvarką, kuriomis užtikrinama, kad oficialiąją kontrolę ir kitą oficialiąją veiklą vykdančios darbuotojai neturėtų jokio interesų konflikto.

Siekiant užtikrinti (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 5 straipsnio 1 dalies d punkto nuostatų vykdymą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu buvo paskirtos nacionalinės etaloninės laboratorijos Lietuvos Respublikoje vykdyti (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 101 straipsnyje nustatytas funkcijas ir užduotis:

Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas (toliau – NMVRVI) – 39 tyrimų srityse, nurodytose DNKP;

Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija (toliau – NVSPL) – su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų tyrimų srityse;

Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Fitosanitarinių tyrimų laboratorija (skyrius) (toliau – FTLS) – augalų, augalinių produktų ir su jais susijusių objektų kenkėjų: bakterijų, erkių, fitoplazmų, grybų ir oomicetų, moliuskų, nematodų, vabzdžių, virusų, viroidų, taip pat piktžolių sėklų, tyrimų srityse.

Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas

NMVRVI yra Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai pavaldi ir atskaitinga įstaiga. NMVRVI atlieka įstatymais ir kitais teisės aktais jam pavestas rizikos vertinimo ir nacionalinių referentinių ir kontrolinių laboratorijų funkcijas ir laboratorinius tyrimus maisto ir pašarų saugos, kokybės ir veterinarijos srityse, taip pat hidrobiontų ir gamtinio vandens tyrimus.

2025 m. balandžio 4 d. NMVRVI buvo akredituotas naujam 5 metų laikotarpiui ir jam išduotas Nacionalinio akreditacijos biuro pažymėjimas Nr. LA.01.139. NMVRVI atitinka Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai

keliama bendrieji reikalavimai“ (toliau – LST EN ISO/IEC 17025:2018) reikalavimus ir yra akredituotas atlikti cheminius, fizikinius-cheminius, imunofermentinius, mikrobiologinius, parazitologinius, serologinius, virusologinius, patologinius anatominius, histologinius, radiologinius, molekulinis tyrimus ir juslinę analizę (žr. <https://nmvrvi.lrv.lt/lt/laboratoriniai-tyrimai-2/kokybes-vadyba-akreditacija-2247/>).

2025 m. VMVT vykdė Auginių maisto produktų taršos kontrolės planą; Gyvūninio maisto produktų taršos kontrolės planas; Nacionalinį atsitiktinės atrankos būdu vykdomos farmakologiškai aktyvių medžiagų liekanų priežiūros planą; Nacionalinį rizika grindžiamos farmakologiškai aktyvių medžiagų liekanų kontrolės planą; Maisto ir su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų valstybinės kontrolės mėginių tyrimų planą; Gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėsenos ir kontrolės planą; Valstybinės veterinarinės pašarų stebėsenos ir kontrolės planą; Iš trečiųjų šalių įvežamų Europos Sąjungos rinkai skirtų gyvūnų, gyvūninių produktų, genetinės medžiagos produktų, šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių, šieno ir šiaudų ir sudėtinių produktų stebėsenos planą; Zoonotinių ir simbiotinių bakterijų atsparumo antimikrobinėms medžiagoms stebėsenos maistiniuose gyvūnuose ir gyvūniniuose maisto produktuose planą; Veterinarinių vaistų, jų veikliųjų ir pagalbinių medžiagų ėmimo planą, ir siekė įgyvendinti nustatytas veiklos vertinimo kriterijų reikšmes.

Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programos planų įgyvendinimas 2025 m.

Planuota reikšmė*	Faktinė reikšmė*	Neatitikimų skaičius*	Neatitikimų skaičius proc. (%)**
<i>Auginių maisto produktų taršos stebėsenos planas</i>			
815	811	5	0,62
<i>Nacionalinis atsitiktinės atrankos būdu vykdomos farmakologiškai aktyvių medžiagų liekanų priežiūros planas</i>			
75	76	0	0
<i>Nacionalinis rizika grindžiamos farmakologiškai aktyvių medžiagų liekanų kontrolės planas</i>			
1444	1448	20	1,38
<i>Gyvūninių maisto produktų taršos kontrolės planas</i>			
312	311	8	2,57
<i>Maisto ir su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų valstybinės kontrolės mėginių tyrimų planas</i>			
1567	1531	145	9,47
<i>Valstybinės pašarų stebėsenos ir veterinarinės kontrolės planas</i>			
854	854	6	0,70
<i>Gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėsenos ir kontrolės planas</i>			
5380	5323	126	2,37

* mėginių skaičius

** procentas nuo faktinės reikšmės

Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija

NVSPL yra Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės visuomenės sveikatos priežiūros biudžetinė įstaiga. NVSPL paskirtis – teikti kokybiškas asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas atliekant laboratorinius tyrimus, matavimus ir skaičiavimus, kuriais siekiama įvertinti su gaminiiais, aplinkos veiksniais ir užkrečiamosiomis ligomis susijusią riziką žmonių sveikatai.

2025 m. vasario 14 d. NVSPL buvo akredituota naujam 5 metų laikotarpiui ir jai išduotas Nacionalinio akreditacijos biuro pažymėjimas Nr. LA.01.138. Laboratorija atitinka LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus ir yra akredituota atlikti fizikinius-cheminius aplinkos ir maisto tyrimus, mikrobiologinius aplinkos ir maisto tyrimus ir fizikinių veiksnių tyrimus (žr. <https://nvspl.lrv.lt/lt/kokybe/akreditavimo-pazymejimai/>).

Vadovaujantis 2025 m. **maisto ir su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų valstybinės kontrolės mėginių tyrimų planu**, VMVT teritoriniai padaliniai su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų mėginius tyrimams ėmė rinkoje ir maisto produktų gamybos subjektuose:

Planuota reikšmė	Faktinė reikšmė	Neatitikimų skaičius	Neatitikimų skaičius proc. (%)
40	40	0	0

Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Fitosanitarinių tyrimų laboratorija (skyrius)

FTLS nuo 2015-11-13 yra akredituota EN ISO/IEC 17025 standarto atitikčiai. 2025 m. lapkričio mėn. buvo baigtas pakartotinio akreditavimo procesas, po kurio Nacionalinis akreditacijos biuras patvirtino lanksčią akreditavimo sritį ir pratęsė akreditacijos galiojimą iki 2030-11-10. Akreditacija patvirtina, kad FTLS atitinka tarptautinio standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus ir yra kompetentinga vykdyti augalų, augalinių produktų, jų kenkėjų ir susijusių kitų objektų tyrimus. Po pakartotinio akreditavimo proceso FTLS akredituotų tyrimų matrica pasiekė 115 pozicijų ir apima bakterijų, grybų ir oomicetų, nematodų, vabzdžių ir virusų bei fitoplazmų grupių tyrimus, taikant morfologinius ir morfometrinius, serologinius, molekulinis, įskaitant naujos kartos sekoskaitos bei kitus augalų kenkėjų aptikimo ar atrankos, nustatymo ir patvirtinimo metodus. FTLS tyrimus pagal tarptautinius standartus ir kitus norminius dokumentus atlieka aukštos kvalifikacijos specialistai. Darbuotojai savo žinias nuolat tobulina tarptautiniuose projektuose, mokymuose, seminaruose, kasmet dalyvauja Europos Sąjungos etaloninių laboratorijų, Europos ir Viduržemio jūros regiono augalų apsaugos organizacijos, Europos Komisijos organizuojamuose susitikimuose, tarplaboratoriniuose palyginamuosiuose ir tyrimų kokybės tikrinimo (kvalifikacijos) tyrimuose.

Suteikta akreditacija pagal šį tarptautinį standartą yra FTLS veiklos patikimumo įrodymas, jos atliekamų tyrimų kokybė pripažįstama tarptautiniu mastu. Tai sudaro palankias sąlygas tarptautinei prekybai, mažina barjerus importuojant ar eksportuojant augalus, augalinius produktus ir su jais susijusius kitus objektus.

Vykdydami augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinės būklės valstybinę kontrolę, VATŽŪM regioninių skyrių ir pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų (skyrių) specialistai paėmė ir į FTLS 2025 m. pristatė 2536 mėginius tyrimams, 2025 m. šiuos mėginius sudarė 5158 laboratoriniai mėginiai, iš viso 2025 m. atlikti 20364 tyrimai.

Bakteriologai tyrė skirtingas bakterijas 1314 mėginių, kuriuos sudarė 1840 laboratorinių mėginių, atlikdami 2710 tyrimų* sėklinių ir maistinių bulvių stiebagumbiuose (įskaitant eksportuojamą ir importuojamą produkciją), ūkinės bulvių sėklos stiebagumbiuose, pomidorų sėklose, kriaušių, pomidorų, medlievos, obels, šermukšnių ir kt. šakose su lapais, paviršiniame vandenyje ir nuotekose. 2025 m. 23 mėginiuose nustatytas karantininis kenkėjas *Clavibacter sepedonicus*, viename mėginyje aptikta, tačiau neidentifikuota bakterija *Erwinia amylovora*. Per metus atliekant vieną bakteriologinį tyrimą buvo taikomi nuo vieno iki keturių atrankos ir (ar)

nustatymo, patvirtinimo tyrimo metodų: imunofluorescencinės analizės, išskyrimo, (taip pat ir po praturtinimo) bei molekulinės biologijos.**

Entomologai ištyrė 482 mėginius, kuriuos sudarė 1846 laboratoriniai mėginiai ir atliko 3533 tyrimus.* Buvo tiriama eksportui skirta produkcija (kviečiai, miežiai, pupos, durpės, maistinių bulvių stiebagumbiai, sojų ruginiai ir kt.), importuojama produkcija (maistinių bulvių stiebagumbiai) bei vykdomas vabzdžių identifikavimas gaudyklėse. Per 2025 m. penkiuose mėginiuose buvo nustatytas ir patvirtintas karantininis kenkėjas –*Liriomyza bryoniae*, penkiuose mėginiuose *Bemisia tabaci*. Atliekant vieno mėginio entomologinį tyrimą buvo taikomas vienas paruošimo metodas (apžiūra arba mechaninis) ir nuo vieno iki trijų tyrimo metodų: vizualinis, morfologinis bei molekulinės biologijos.**

Nematologai tyrė skirtingus nematodus 1091 mėginyje, kuriuos sudarė 2910 laboratorinių mėginių ir iš viso atliko 4217 tyrimų.* Buvo tiriamas dirvožemis, mediena, pušų ir eglių šakos, produkcija skirta eksportui (kviečių, miežių, žirnių, pupų, avižų grūdai, bijūnų šaknys, maistinių bulvių stiebagumbiai bei durpės), importui (maistinių ir sėklinių bulvių stiebagumbiai) taip pat sertifikuojama produkcija (liucernos sėklos) ir ūkinė produkcija (ūkinės bulvių sėklos stiebagumbiai) ir kt. 2025 m. trijuose mėginiuose nustatytas karantininis kenkėjas nematodas *Globodera rostochiensis*. Atliekant vieno mėginio nematologinį tyrimą, taikytas vienas aptikimo metodas (flotacijos, Baermann piltuvėlio, Oostenbrink plovimo arba maceracijos) ir nuo vieno iki trijų nustatymo ar patvirtinimo tyrimo metodų: vizualinis, morfologinis–morfometrinis bei molekulinės biologijos.**

2025 m. mikologai tyrė skirtingus grybus ir oomicetus 331 mėginyje, kuriuos sudarė 1260 laboratorinių mėginių ir iš viso atliko 2995 tyrimus.* Buvo tiriami importuojamų maistinių bulvių stiebagumbiai, eksportui skirta produkcija (kviečių, miežių, žirnių, pupų grūdai, maistinių bulvių stiebagumbiai, durpės), sertifikuojama produkcija (sėjamųjų linų, siauralapių lubinų sėklos.), sėklinių bulvių stiebagumbiai, taip pat pušų sėklos bei pušies ir rododendro šakos (su lapais, spygliais ir kt.). 2025 m. karantininių kenkėjų nebuvo nustatyta. Atliekant vieną mėginio mikologinį tyrimą, buvo taikomi šeši tyrimo metodai: vizualinis, morfologinis, drėgnos kameros, ekstrakcijos, auginimo mitybinėse terpėse bei molekulinės biologijos.**

Herbologai ištyrė 56 mėginius, kuriuos sudarė 690 laboratorinių mėginių ir atliko 745 tyrimus. Buvo tiriama eksportuojama produkcija – kviečių, miežių, žirnių, pupų grūdai, sojų ruginiai ir kt. Karantininių kenkėjų nenustatyta. Atliekant vieno mėginio herbologinį tyrimą, taikytas vienas aptikimo metodas (mechaninis arba apžiūra) bei trys tyrimo metodai: vizualinis, biologinis ir morfologinis.

Virusologai 2025 m. ištyrė aštuonis mėginius (slyvų ir abrikosų lapų, siauralapių lubinų bei žirnių sėklų), kuriuos sudarė aštuoni laboratoriniai mėginiai, ir iš viso atliko 79 tyrimus.* Atliekant virusologinį tyrimą buvo taikomas DAS – ELISA (imunofermentinės analizės) tyrimo metodas.

Molekulinių tyrimų sektoriaus specialistai tyrė skirtingus kenkėjus 623 mėginiuose, kuriuos sudarė 785 laboratoriniai mėginiai ir atliko 6085 tyrimus.* Tyrimai vykdyti sėklinių bulvių stiebagumbiuose, pomidorų sėklose, rožės su lapais šakose, taip pat tirti vabzdžiai, nematodai, piktžolių sėklos bei grybų kultūros. Molekulinės biologijos metodai taikyti nustatant bakterijas (*Xylella fastidiosa*, *Erwinia amylovora*, *Candidatus Liberibacter solanacearum*, *Pseudomonas* spp.), virusus (Potato virus Y PVY, Potato leafroll virus PLRV, Tomato brown rugose fruit virus ToBRFV, Tomato leaf curl New Delhi virus ToLCND, Rose Rosette Virus RRV, Tobacco Ringspot Virus

TRSV), viroidą (Potato spindle tuber viroid PSTVD0) ir fitoplazmą (Grapevine flavescence dorée phytoplasma PHYP64) bei patvirtinant kenkėją. 2025 m. karantininiai kenkėjai patvirtinti 37 mėginiuose: 23 mėginiuose nustatyta ir identifikuota bakterija *Clavibacter sepedonicus*, 3 mėginiuose – nematodas *Globodera rostochiensis*, 5 mėginiuose – vabzdys *Liriomyza bryoniae*, 5 mėginiuose – vabzdys *Bemisia tabaci* viename mėginyje aptikta, bet neidentifikuota bakterija *Erwinia amylovora*. Atliekant vieną mėginio molekulinį tyrimą naudojami šie molekulinės biologijos metodai: PGR, TL-PGR, TL AT-PGR, AT-PGR, naujos kartos sekoskaita, PGR/restrikcija.

(*Bendras atliktų laboratorinių mėginių, tyrimo metodų verifikavimo, aplinkos sąlygų, PT/ILC mėginių, vidinių tyrimų rezultatų patikimumo užtikrinimo priemonių taikymas, kontrolių, tiekinių patikros, vidaus auditui suformuotų mėginių tyrimų skaičius.

**Molekulinės biologijos metodai (PGR, TL-PGR, naujos kartos sekoskaita) buvo naudojami kenkėjams patvirtinti, atlikti molekulinį tyrimų sektoriuje).

Įgyvendinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą ir nacionalinę kenkėjų stebėseną kiekvienais metais imami mėginiai vis kituose ūkio subjektuose, siekiant įvertinti kenkėjų pasireiškimo grėsmes visoje šalies teritorijoje, todėl prognozuoti tyrimų rezultatus sudėtinga.

Kenkėjų nustatymo laboratorinių tyrimų skaičius 2025 m.

Metai	Planuota reikšmė, vnt.	Faktinė reikšmė, vnt.	Komentaras
2025	Neplanuojama strateginiuose dokumentuose*	20364	Gauta mažiau eksporto produkcijos laboratorinių mėginių tyrimams atlikti (informacija pateikta VATŽŪM veiklos ataskaitoje (https://vatzum.lrv.lt/lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai-new/biudzeto-vykdymo-ataskaitu-rinkinai/)).

*Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro valdymo sričių 2025–2027 m. strateginis veiklos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2025 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 3D-17 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro valdymo sričių 2025–2027 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

Ištirtų laboratorinių mėginių skaičius 2025 m.

Ištirtų laboratorinių mėginių skaičius	Planuota reikšmė, vnt.	Faktinė reikšmė, vnt.	Komentaras
Bakterijų tyrimai	1800	2230	Gauta daugiau laboratorinių mėginių bakterijų tyrimams atlikti.
Vabzdžių, erkių ir moliuskų tyrimai	450	1 846	Gauta daugiau laboratorinių mėginių vabzdžių tyrimams atlikti.
Nematodų tyrimai	2000	2910	Gauta daugiau laboratorinių mėginių nematodų tyrimams atlikti.
Grybų ir oomicetų tyrimai	400	1260	Gauta daugiau eksporto produkcijos laboratorinių mėginių grybų, oomicetų tyrimams atlikti.
Virusų, viroidų ir fitoplazmų tyrimai	150	256	Gauta daugiau laboratorinių mėginių virusų, viroidų ir fitoplazmų tyrimams atlikti.
Piktžolių sėklų tyrimai	300	690	Gauta mažiau eksportuojamos produkcijos laboratorinių mėginių herbologiniams tyrimams atlikti.

2025 m. buvo tiriami į FTLS pristatyti mėginiai, paimti, vykdant nacionalinę stebėseną, eksportuojamos ir importuojamos produkcijos siuntų patikrinimus, Europos Sąjungos lėšomis

finansuojamą kenkėjų stebėseną ir nacionalinę stebėseną, siekiant išaiškinti, ar augalai, augaliniai produktai ir kiti objektai nėra užkrėsti kenkėjais.

Kompetentingų institucijų darbuotojai, siekdami užtikrinti tinkamą (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 5 straipsnio 1 dalies e nuostatų vykdymą, nuolat kelia kvalifikaciją mokymuose, kurie apima bendruosius valstybinės kontrolės organizavimo ir vykdymo principus ir atskirų valstybinės kontrolės sričių, numatytų (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 1 straipsnio 2 dalyje, reikalavimus.

Darbuotojai kasmet pagal iš anksto sudaromus planus, atsižvelgiant į darbuotojų poreikius, jų vykdomas funkcijas, veiklos vertinimo išvadas, tiesioginių vadovų siūlymus ir į teisės aktų reikalavimų pasikeitimus, kelia kvalifikaciją įvairių sričių mokymuose, taip pat mokymuose pagal Europos Komisijos mokymų programą „Geresnis mokymas siekiant užtikrinti saugų maistą“.

Įgyvendinant Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos darbuotojų 2025 metų kvalifikacijos tobulinimo planą, patvirtintą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2025 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. B1-201 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos darbuotojų 2025 metų kvalifikacijos tobulinimo plano patvirtinimo“, buvo įvykdyti 29 mokymai. **Bent kartą** mokymuose pagal reglamentą (ES) 2017/625 dalyvavo 609 VMVT departamentų ir jų skyrių, VMVT administracijos ir kitų skyrių darbuotojų, t.y. kvalifikaciją kėlė pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 2017/625:

Mokymų tema:	Dalyvių skaičius
Specialiųjų įstatymų pažeidimų protokolų surašymas ir medžiagos surinkimas	208
Mokymai dėl pašarų mėginių ėmimo	46
Pašarų ženklavimo reikalavimai	51
Gyvūnų augintinių gerovės reikalavimų įgyvendinimo kontrolė: gautų pranešimų tyrimas dėl gyvūnų gerovės pažeidimų, reikalavimai gyvūnų augintinių veisėjams ir gyvūnų globėjams	57
Gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną, mėginių ėmimas, mėginių pristatymo organizavimas	98
RVASVT audito atlikimo principai, pasiruošimas auditui	47
Galvijų skerdenų klasifikavimas	5
ŠGP mokymai	40
Administracinė atsakomybė asmenims už veterinarinės farmacijos veiklos pažeidimus. ANK aktualijos	37
Reikalavimai ekologiškų produktų atsekamumui. Ekologiškų produktų atsekamumas visuose procesuose ir vietose. Atsekamumo kontrolė	81
Žalio pieno, pieno gamybos, supirkimo ir pieno gaminių valstybinės kontrolės aktualijos	48
Dėl sankcijų taikymo aspektų ūkio subjektams, siekiant vienodos praktikos už nustatytus veterinarinės farmacijos veiklos pažeidimus	37
Administracinių nusižengimų kodekso 505 straipsnio taikymas	207
JAV eksporto reikalavimai (nuolatinę priežiūrą atliekantiems veterinarijos gydytojams ir periodinę priežiūrą atliekantiems veterinarijos gydytojams)	40
Licencijuojamos veiklos apribojimų taikymas	168
Administracinio nurodymo taikymas	260

Administracinė atsakomybė ūkio subjektams už maisto saugą ir kokybę reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus	140
Genetiškai modifikuotas maistas jo rinkos kontrolė ir ženklinimo reikalavimai	101
Mėsos brandinimas (brandinimo technologija, kontroliuojami parametrai, mikrobinė tarša, kt.). Reglamento (ES) 2023/594, kuriuo nustatomos specialiosios afrikinio kiaulių maro kontrolės priemonės, nuostatų taikymas skerdyklose ir mėsos perdirbimo įmonėse. Medžiojamų laukinių ir auginamų nelaisvėje gyvūnų mėsos perdirbimas bei tiekimas rinkai. Priverstinis skerdimas. Skerdimas gyvūnų laikymo vietoje	48
Gyvūninių maisto produktų eksporto aktualijos, darbas su IT sistemomis	82
Gyvūninių maisto produktų ženklinimo valstybinės kontrolės reikalavimai	48
Naujas maistas	95
Ūkio subjektų patikrinimų organizavimas ir atlikimas, patikrinimo aktų pildymas: dažniausiai pasitaikančios klaidos ir gerosios praktikos pavyzdžiai	223
Skubių pranešimų apie nesaugaus arba suklastoto maisto, nesaugių pašarų ir su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų tiekimą rinkai perdavimas ir nagrinėjimas (SK-1-8)	151
Nuolatinė valstybinė veterinarinė priežiūra skerdyklose ir laukiniams medžiojamiems gyvūnams (priešskerdiminė ir poskerdiminė priežiūra)	48
Reikalavimai didmeninei prekybai veterinariniais vaistais	18
Gyvūnų ir prekių importo aktualijos	72
Šviežių vaisių ir daržovių atitikties prekybos standartai	94

Papildomi įvykdyti mokymai, kurie nebuvo įtraukti į kvalifikacijos tobulinimo planą:

Mokymų tema	Dalyvių skaičius
KTU Mėsos ir mėsos produktų gamybos technologija	14
Gyvūnų užkrečiamųjų ligų (snukio ir nagų ligos, mėlynojo liežuvio ligos) prevencinės ir kontrolės priemonės	135
KTU Žuvininkystės produktų gamybos technologija ir saugos užtikrinimas	13
Vietinei rinkai mažais kiekiais tiekiamų gyvūninio maisto produktų (mėsos, pieno, kiaušinių, žuvininkystės produktų) kontrolė	131
Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos ir Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinių priemonių reikalavimų įgyvendinimo priežiūra	105
KTU Duonos gamybos technologija	11
Gyvūnų užkrečiamųjų ligų likvidavimas	89
KTU Pieno produktų gamybos technologija	11
Šaukimo išsiuntimas Administracinių nusižengimų registre	221
VMVT darbuotojų, dalyvaujančių atrenkant, nustatant ir vertinant mėginius dėl trichinelų lervų mokymai	8
LSMU Gyvūninių produktų valstybinė veterinarinė kontrolė skerdyklose	125
Nacionalinės maisto kokybės sistemos reglamentavimas ir kontrolės aktualijos	68

2025 m. 39 (2024 m. – 46) VMVT specialistai dalyvavo pagal Europos Komisijos mokymų programą „Geresnis mokymas rūpinantis maisto sauga“ organizuojamuose mokymuose, iš jų 5 darbuotojai mokymuose dalyvavo po 2 kartus, 3 darbuotojai – po 3 kartus. Iš viso dalyvauta 50-yje 16-os skirtingų temų mokymų.

2025 m. pagal Europos Komisijos mokymų programą „Geresnis mokymas rūpinantis maisto sauga“ organizuotų mokymų temos ir kiekvienos temos dalyvių skaičius:

Gyvūnų gerovė

- „Gyvūnų gerovė gabenant“ (2 dalyviai)

Pasienio kontrolės postai

- „Gyvi gyvūnai“ (1 dalyvis)

Maistas

- „Mėsos (įskaitant produktus su mėsa) higiena ir kontrolė“ (13 dalyvių);
- „Maisto savybės gerinančios medžiagos“ (A kursas) (3 dalyviai);
- „Maisto savybės gerinančios medžiagos“ (B kursas) (3 dalyviai);

Saugomos geografinės nuorodos

- „Geografinių nuorodų kontrolė vyno sektoriuje“ (2 dalyviai);
- „Geografinių nuorodų kontrolė spiritinių gėrimų sektoriuje“ (4 dalyviai);
- „Tarpsektoriniai mokymai rinkos kontrolės klausimais“ (3 dalyviai);
- „SKVN / SGN / GTG kontrolė žemės ūkio produktų ir maisto produktų srityje“ (3 dalyviai)

Nenumatytų atvejų planavimas – gyvūnų sveikata ir gerovė

- „Gyvūnų sektoriaus krizių valdymo modeliavimo pratybos“ (3 dalyviai)

Nenumatytų atvejų planavimas – maistas

- „Maisto sektoriaus krizių valdymo modeliavimo pratybos“ (1 dalyvis);
- „Pasiruošimas maisto saugos krizėms ne ES“ (1 dalyvis);

TRACE

- „TRACES sertifikavimo sistemos veikimas“ (3 dalyviai)

Auditas

- „Leidžiamų plastikinių su maistu besiliečiančių medžiagų ir gaminių perdirbimo procesų, kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. 282/2008, auditas“ (3 dalyviai);
- Nacionalinės audito sistemos ir vidaus auditas (3 dalyviai)

2025 m. **52** (2024 m. – 30) VMVT darbuotojai baigė Europos Komisijos pagal programą „Geresnis mokymasis rūpinantis maisto sauga“ organizuojamus elektroninius mokymus (BTSF e. mokymus) ir įgijo sertifikatus. Iš jų 8 baigė po 2 skirtingus, 3 – po 3 skirtingus, 1 – 4 skirtingus, 2 po 5 skirtingus ir 1 – 7 skirtingus mokymų kursus. Iš viso buvo baigti 18 temų 82 kursai.

Kaip papildoma priemonė kvalifikacijai įvertinti ir mokymų poreikiui nustatyti yra naudojama VMVT maisto ir valstybinę kontrolę vykdančių darbuotojų veiklos stebėseną, t. y. vykdomas jų gebėjimų vykdyti paskirtas funkcijas vertinimas. Darbuotojų vertinimas atliekamas naudojant kompleksą priemonių (testas, stebėjimas vietoje ir kt.), suteikiančių pakankamai pagrįstą įrodymų, kad darbuotojai kompetentingai gali tęsti savo profesinę veiklą. 2025 m. buvo įvertinti 43 darbuotojai, atliekantys valstybinę maisto ir veterinarinę kontrolę: 37 iš jų įvertinti „labai gerai“, 6 – „gerai“.

VATŽŪM. Darbuotojai kasmet pagal iš anksto sudaromus planus, atsižvelgiant į darbuotojų poreikius, jų vykdomas funkcijas, veiklos vertinimo išvadas, tiesioginių vadovų siūlymus ir į teisės

aktų reikalavimų pasikeitimus, dalyvauja mokymuose, kelia kvalifikaciją įvairiose srityse. Siekiant nuolat kelti darbuotojų, vykdančių rizikos vertinimo, planavimo ir analizės, konsultavimo, informavimo ir prevencijos ir fizinių patikrinimų funkcijas, kompetenciją, kasmet organizuojami vidiniai ir išoriniai mokymai. 2025 m. buvo suorganizuoti 26 vidiniai ir išoriniai mokymai, kuriuose kvalifikaciją kėlė 225 VATŽŪM regioninių skyrių, pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų (skyrių) specialistai. Tam tikrų sričių mokymuose galėjo dalyvauti ne vien VATŽŪM teritorinių padalinių darbuotojai, bet ir kartu prisijungti prie mokymų ūkio subjektai ar kitų institucijų darbuotojai. 2025 m. suorganizuoti mokymai šiomis temomis:

Augalų apsaugos produktų priežiūra: augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai, saugojimo ir naudojimo reikalavimai Mokymų metu aptartas neatitiktų fiksavimas, nuobaudų taikymas, nelegalių produktų užkardymas, skundų nagrinėjimas bei dažniausiai pasitaikančios klaidos pildant kontrolinius klausimynus;

Tręšiamųjų produktų kontrolė: tręšiamųjų produktų naudojimo, pateikimo ir tiekimo rinkai reikalavimų pokyčiai, klausimynų atnaujinimai, bei dažniausiai daromos klaidos ir nustatomi pažeidimai;

Importo ir tranzito priežiūra: augalų apsaugos produktų įvežimo iš ne ES šalių bei vežimo tranzitu per LR teritoriją kontrolė. Kaip atpažinti galimai nelegalius augalų apsaugos produktus;

Sėklos mišinių ruošimo ir siuntų ženklavimai: sėklos mišinių ruošimo, sėklų bei sėklinių bulvių siuntų ženklavimo reikalavimai;

Rinkos priežiūros procedūros: dauginamosios medžiagos tiekimo rinkai patikrinimai, klausimynų pildymas ir mėginių ėmimo metodika;

Fitosanitarinė patikra: augalų dauginamosios medžiagos tikrinimas dėl reglamentuojamų nekarantininių kenkėjų (RNQP);

Aprobavimo aktualijos: sėklinių pasėlių aprobavimo proceso naujovės ir tinkamas jų įforminimas VATIS sistemoje;

Kompleksiniai fitosanitarijos mokymai: visos dienos mokymai, apėmę bei šiltnamių kenkėjų kontrolę, VATIS dokumentų pildymą bei fitosanitarinio patikrinimo simuliaciją;

Prekybos standartų aktualijos: dveji mokymai, skirti atnaujintų ES šviežių vaisių ir daržovių rinkos taisyklių taikymui;

Medinės pakavimo medžiagos kontrolė: nuotoliniai mokymai apie medinės pakavimo medžiagos apdorojimo, ženklavimo ir tiekimo rinkai reikalavimų vertinimą, prie kurių galėjo prisijungti ūkio subjektai ar kitų institucijų darbuotojai.

VATŽŪM dalyvauja ir kitų įstaigų ir organizacijų rengiamuose seminaruose ir (ar) mokymuose, konferencijose, susitikimuose ir pati organizuoja seminarus ūkio subjektams ir (ar) kitoms institucijoms, įstaigoms fitosanitarijos, augalų veislių, augalų dauginamosios medžiagos, grūdų kokybės, TP ir AAP priežiūros klausimais. 2025 m. didesnis dėmesys buvo skiriamas konsultavimui, informacijos sklaidai / viešinimui, papildomai teiktos konsultacijos ūkio subjektams renginiuose, parodose, seminaruose, mokymuose.

VATŽŪM specialistai dalyvauja mokymuose pagal Europos Komisijos mokymų programą „Geresnis mokymas siekiant užtikrinti saugų maistą“ (*Better Training for Safer Food*). 2025 m. 5 VATŽŪM specialistai dalyvavo mokymuose temomis: *EU Internal Plant Movement Regime ir BTSF on EU Plant Health Regime (Phase II)*, bei mokymuose purkštuvų naudojimo klausimais.

Taip pat Fitosanitarinių tyrimų laboratorijos (skyriaus) darbuotojai savo žinias nuolat tobulina tarptautiniuose projektuose, mokymuose, seminaruose, kasmet dalyvauja Europos Sąjungos etaloninių laboratorijų, Europos ir Viduržemio jūros regiono augalų apsaugos organizacijos, Europos Komisijos organizuojamuose susitikimuose, tarplaboratoriniuose palyginamuosiuose ir tyrimų kokybės tikrinimo (kvalifikacijos) tyrimuose.

Informacija apie vykdytas ŽŪM darbuotojų kvalifikacijos gerinimo priemonės pateikta Ekologinio ūkininkavimo informacinėje sistemoje (OFIS).

Užtikrinant (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 5 straipsnio 1 dalies f punkto nuostatų vykdymą, kompetentingos institucijos turi atitinkamus ir tinkamai prižiūrimus infrastruktūros objektus ir įrangą, kad užtikrintų darbuotojų efektyvų ir veiksmingą oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos vykdymą.

VMVT, VATŽŪM biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai ir VŠĮ „Ekoagros“ finansinės būklės ataskaitos ir veiklos rezultatų ataskaitos skelbiamos viešai institucijų interneto svetainėse:

<https://vmvt.lrv.lt/lt/administracine-informacija/veiklos-planai-ir-ataskaitos/finansiniu-ataskaitu-rinkiniai/>

<https://vmvt.lrv.lt/lt/administracine-informacija/veiklos-planai-ir-ataskaitos/biudzeto-vykdymo-ataskaitu-rinkiniai/>

<https://vmvt.lrv.lt/lt/administracine-informacija/veiklos-planai-ir-ataskaitos/veiklos-ataskaitos/>

<https://vatzum.lrv.lt/lt/administracine-informacija/biudzeto-vykdymo-ataskaitu-rinkiniai2/>

<https://vatzum.lrv.lt/lt/administracine-informacija/finansiniu-ataskaitu-rinkiniai/>

<https://vatzum.lrv.lt/lt/administracine-informacija/biudzeto-vykdymo-ataskaitu-rinkiniai/>

<https://www.ekoagros.lt/administracine-informacija>

Kompetentingų ir kontrolės institucijų struktūra ir darbuotojų (valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis) skaičius yra patvirtinti įstaigų strateginio planavimo dokumentuose.

Patvirtintų darbuotojų pareigybių skaičius VMVT, VATŽŪM ir VŠĮ Ekoagros 2025 m.

Institucija	2024 m.	2025 m.
VMVT	1185	1155
VATŽŪM	355	355
VŠĮ Ekoagros	93	93

Užtikrinant (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 5 straipsnio 1 dalies g punkto nuostatų vykdymą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu paskirtos kompetentingos institucijos, atsakingos už (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento nuostatų, įskaitant nuostatas, reglamentuojančias oficialiąją kontrolę ir kitą oficialiąją veiklą, įgyvendinimą.

VMVT. Atsakinga už nuostatų, reglamentuojančių oficialiąją kontrolę ir kitą oficialiąją veiklą, įgyvendinimą (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 1 straipsnio 2 dalies a, b, c, d, e, f, j punktuose nustatytose srityse ir i punkte nustatytoje ekologiškų produktų ženklinimo (išskyrus augalų dauginamosios medžiagos ženklinimą) srityje.

VMVT įgaliojimai nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintuose nuostatuose: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/310d23d4a0ba11ee8172b53a675305ab>

VATŽŪM. Atsakinga už nuostatų, reglamentuojančių oficialiąją kontrolę ir kitą oficialiąją veiklą, įgyvendinimą (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 1 straipsnio 2 dalies g, h

punktuose nustatytose srityse ir i punkte nustatytoje ekologiškų produktų (augalų dauginamosios medžiagos) ženklavimo srityje pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatytą tvarką.

VATŽŪM įgaliojimai nustatyti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintuose nuostatuose: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.BB112D21F8D3/asr>

ŽŪM. Atsakinga už nuostatų, reglamentuojančių oficialiąją kontrolę ir kitą oficialiąją veiklą, įgyvendinimą (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 1 straipsnio 2 dalies i punkte nustatytose srityse, organizuoja ir oficialiąją kontrolę vykdančių kompetentingų institucijų ir kontrolės institucijos auditui 1 straipsnio 2 dalies i punkte nustatytose srityse atlikti.

ŽŪM įgaliojimai nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintuose nuostatuose: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.64CF02BD2377/asr>

VšĮ Ekoagros. Atsakinga už nuostatų, reglamentuojančių oficialiąją kontrolę ir kitą oficialiąją veiklą, įgyvendinimą, atliekant kontrolės institucijos funkciją (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 1 straipsnio 2 dalies i punkte nustatytoje ekologinės gamybos srityje.

VšĮ Ekoagros įgaliojimai nustatyti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintuose įstatuose: <https://www.ekoagros.lt/administracine-informacija>

Užtikrinamos (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 5 straipsnio 1 dalies h punkto nuostatų vykdymą, kompetentingos institucijos yra įsidiegusios teises procedūras, skirtas darbuotojų prieigai prie veiklos vykdytojų valdų ir jų turimų dokumentų užtikrinti, kad galėtų tinkamai atlikti užduotis.

VMVT direktoriaus įsakymu patvirtintose Ūkio subjektų veiklos patikrinimų taisyklėse (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/92a4c3b0a80211e4a854e1c2026e476c/asr>) yra apibrėžtos tiek tikrinamų ūkio subjektų teisės, pareigos (paskirti atsakingą (-us) asmenį (-is), kurie dalyvautų atliekant jo veiklos patikrinimą ir bendradarbiavimą su VMVT pareigūnais; vykdyti VMVT pareigūnų nurodymus ir netrukdyti jiems įgyvendinti teisės aktais suteiktų įgaliojimų; pateikti visus jo veiklos patikrinimui atlikti būtinus dokumentus, kompiuteriu tvarkomus duomenis ir kitą informaciją; sudaryti reikiamas jo veiklos patikrinimui atlikti sąlygas, kai patikrinimas atliekamas ūkio subjekto vykdomos veiklos vietoje), tiek patikrinimus atliekančių darbuotojų teisės ir pareigos. Be to, VMVT direktoriaus įsakymu patvirtinta procedūra, aprašanti VMVT darbuotojų veiksmus, kurių turi būti imamasi, kai kliudoma įgyvendinti jiems suteiktas teises ar atlikti jiems pavestas pareigas, nevykdomi jų teisėti nurodymai ir reikalavimai, taip pat sprendimai (nutarimai) ar jie vykdomi netinkamai (neįleidimas į tikrinamas teritorijas, patalpas ar kitus objektus, nepateikimas pareigūnams informacijos, duomenų ar dokumentų arba tikrovės neatitinkančios informacijos ar klaidingų duomenų pateikimas, atsisakymas paaiškinti ar suteikti duomenis, dokumentų nuslėpimas, vengimas atvykti ir duoti paaiškinimus ir kt.) ar kliudoma administracinio nusižengimo tyrimą atliekančiam VMVT darbuotojui atlikti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatytus procesinius veiksmus.

Vystant tarpinstitucinį bendradarbiavimą, dialogą su įvairiomis nevyriausybinėmis ir mokslo organizacijomis, VMVT yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis ir susitarimus dėl bendrų patikrinimų atlikimo, informacijos apie vykdytos kontrolės rezultatus keitimosi, kvalifikacijos kėlimo, susitikimų organizavimo. Toks bendradarbiavimas suteikia papildomos informacijos apie ūkio subjektų veiklą, kuri svarbi siekiant tinkamai ir efektyviai vykdyti valstybinę maisto ir veterinarinę kontrolę.

VMVT yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su Valstybine mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Muitinės departamentu prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Nacionaline mokėjimo agentūra prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA), VšĮ Ekoagros, VATŽŪM, Valstybės įmone Žemės ūkio duomenų centru, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutu.

VATŽŪM. Siekdama koordinuoti ūkio subjektų veiklos priežiūros veiksmus su kitomis priežiūrą atliekančiomis institucijomis, VATŽŪM bendradarbiauja su VšĮ „Ekoagros“, VMVT, NMA, Muitinės departamentu prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir kitomis institucijomis. Iš minėtų institucijų gauta informacija naudojama ūkio subjektų veiklos rizikingumui vertinti. VATŽŪM ir VšĮ „Ekoagros“ keičiasi informacija, susijusia su AAP naudojimo priežiūra ekologinės gamybos ūkiuose. 2025 m. VšĮ „Ekoagros“ pateikė VATŽŪM 8 pranešimus apie nustatytus pažeidimus ekologiniuose gamybos ūkiuose. VATŽŪM teikia informaciją VMVT apie nustatytus AAP naudojimo pažeidimus, galinčius turėti įtakos pašarų ar maisto saugai (neregistruotų AAP naudojimas, AAP naudojami ne pagal paskirtį arba nesilaikant nustatytų normų ar termino iki derliaus nuėmimo ir kt.). 2025 m. VMVT teikta 18 pranešimų. 2025 m. VATŽŪM pateikė NMA 8 pranešimus apie ūkio subjektus, kurių veikloje nustatyta AAP naudojimo reikalavimų pažeidimų, o iš NMA gavo informaciją apie ūkio subjektus, kurių valdose buvo nustatyta AAP naudojimo reikalavimų nesilaikymo atvejų.

Informacija apie ŽŪM pateikta Ekologinio ūkininkavimo informacinėje sistemoje (OFIS).

Kompetentingos institucijos, užtikrindamos (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 5 straipsnio 1 dalies i punkto nuostatų vykdymą, yra pasirengusios nenumatytų atvejų planus, kuriuos prireikus vykdytų ekstremaliosios situacijos atveju.

VMVT yra paruošusi snukio ir nagų ligos, afrikinio kiaulių maro, klasikinio kiaulių maro, Niukaslo ligos ir paukščių gripo neatidėliotinų priemonių planus, kuriais siekiama tinkamai pasirengti organizuoti pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų likvidavimą, koordinuoti gyvūnų užkrečiamųjų ligų likvidavimo priemonių įgyvendinimą, pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolę ir prevenciją. 2025 metais buvo paruoštas mėlynosios liežuvių neatidėliotinų priemonių planas, o taip pat atnaujinti paukščių gripo ir snukio ir nagų ligos neatidėliotinų priemonių planai.

VMVT 2025 m. organizavo valstybės lygio stalo pratybas „Neatidėliotinų priemonių taikymas nustačius paukščių gripą“, siekdama įvertinti ir užtikrinti pratybose dalyvaujančių valstybinių veterinarijos gydytojų bei Lietuvos paukštininkystės sektoriaus verslinių paukštininkystės ūkių atstovų aukštą budrumą, pasirengimo ir gebėjimo greitai reaguoti į paukščių gripo pasireiškimą lygį. Pratybose dalyvavo VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyrių pareigūnai, atsakingi už gyvūnų užkrečiamųjų ligų valstybinę kontrolę, taip pat Lietuvos paukštininkystės sektoriaus verslinių paukštininkystės ūkių atstovai, atsakingi už paukščių priežiūrą ir užkrečiamųjų ligų kontrolę ūkiuose. Pratybų metu buvo tikrinamas valstybinių veterinarijos gydytojų pasirengimas greitai ir profesionaliai reaguoti į gautą pranešimą apie įtariamą paukščių gripą, organizuoti protrūkio likvidavimą bei užtikrinti veiksmų koordinavimą tarp valstybinių veterinarijos gydytojų ir paukštininkystės ūkių atstovų, siekiant sklandaus informacijos perdavimo ir efektyvaus reagavimo

priemonių taikymo. Taip pat pratybų metu buvo įvertinta paukščių gripo protrūkio likvidavimo eiga, nustatytas materialinių ir žmogiškųjų išteklių poreikis, o praktiniu būdu išbandytas ir įvertintas neatidėliotinių priemonių – apribojimų taikymo, mėginių paėmimo ir biologinio saugumo priemonių įgyvendinimo – efektyvumas, nustačius paukščių gripą ūkyje.

2025 m. VMVT dalyvavo Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento prie Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos organizuotose nacionalinės mobilizacinės sistemos patikrinimo pratybose „Vyčio skliautas 2025“.

2025 m. VMVT buvo suorganizuoti mokymai tema „Branduolinės ar radiologinės avarijos ir krizių valdymas bei civilinės saugos sistemos subjektų veiksmai joms įvykus“. Mokymų metu VMVT darbuotojai buvo supažindinti su branduolinių ir radiologinių avarijų valdymo principais, gama šaltinių aptikimu, neutronų šaltinių nustatymu, Valstybiniu gyventojų apsaugos planu branduolinės ar radiologinės avarijos atveju, radioaktyviosiomis medžiagomis užterštų atliekų tvarkymu ir kt.

2025 m. parengta ir pavišinta 80 informacinių ir rekomendacinių pranešimų apie gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkių, 30 pranešimų apie nustatytus nesaugaus maisto atvejus, taip pat 3 pranešimai apie RASFF sistemą, jos veikimą ir vartotojų švietimui skirtą informaciją. Be to, parengtas edukacinis pranešimas apie maisto sandėlių paruošimą, viešintos rekomendacijos mobiliesiems maitinimo verslams bei edukacinis pranešimas apie maisto saugos kultūrą.

VATŽŪM. Vadovaudamasi Žemės ūkio ministerijos 2023–2025 m. ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-204 „Dėl Žemės ūkio ministerijos 2023–2025 metų ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plano patvirtinimo“ (toliau – ŽŪM 2023–2025 m. ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planas), VATŽŪM pagal kompetenciją vykdė prevencines priemones ir teikė informaciją apie priemonių įgyvendinimą ŽŪM.

Patvirtintas ŽŪM 2023–2025 m. ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planas ir šio plano įgyvendinimo ataskaita skelbiama viešai:

<https://zum.lrv.lt/lt/administracine-informacija/civiline-sauga/zemes-ukio-ministerijos-ekstremaliuju-situaciju-prevencijos-priemoniu-planas-ir-jo-igyvendinimo-ataskaitos/>

Siekiant aiškiau reglamentuoti ūkio subjektų veiklos priežiūrą, 2025 m. buvo pateikta 10 pasiūlymų dėl teisės aktų pakeitimų, svarbiausi iš jų:

- 2025 m. gegužės 22 d. raštu Nr.1S-709 pateiktas pasiūlymas Žemės ūkio ministerijai „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 19 d. įsakymo Nr. 3D-186 „Dėl mažais plotais auginamų augalų sąrašo ir riboto augalų apsaugos produktų naudojimo paskirčių tvarkos sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo;
- Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. gegužės 9 d. įsakymas Nr. 3D-336 „Dėl Grūdus superkančių ūkio subjektų grūdų kokybės tyrimo laboratorijų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo;
- Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 3D-867 „Dėl Pluoštinių kanapių auginimo priežiūros ir pluoštinių kanapių produktų tiekimo rinkai kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo;
- ŽŪM pateikti pasiūlymai dėl teisės aktų keitimo projektų: dėl Lietuvos Respublikos Administracinių nusižengimų kodekso projekto, dėl Lietuvos Respublikos rinkai pateikiamų ir tiekiamų tręšiamųjų produktų įtraukimo į identifikavimo sąrašą projekto, dėl Lietuvos Respublikos

vyriausybės nutarimo projekto, dėl Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių 3 vnt.

- Dėl Augalų apsaugos produktų platinimo leidimų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 3D-53 „Dėl Augalų apsaugos produktų platinimo leidimų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) 11.1. papunktis.

Informacija apie ŽŪM pateikta Ekologinio ūkininkavimo informacinėje sistemoje (OFIS).

Užtikrindamos (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 12 straipsnio 1 dalies nuostatų vykdymą, kompetentingos institucijos oficialiąją kontrolę vykdo, vadovaudamos dokumentais įformintomis procedūromis, kurios apima (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento II priedo II skyriuje nustatytų kontrolės procedūrų sritis.

VMVT. Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės procedūros yra akredituotos pagal Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 (toliau – ISO 17020 standartas) reikalavimus. VMVT yra akredituota kaip A tipo kontrolės įstaiga ir yra kompetentinga vykdyti:

- maisto kontrolę visais maisto tvarkymo (gamybos, perdirbimo ir platinimo) etapais, įskaitant ženklinimo reikalavimų kontrolę,
- pašarų kontrolę visais pašarų tvarkymo (gamybos, perdirbimo ir platinimo) ir pašarų naudojimo etapais, gyvūnų sveikatos ir gerovės kontrolę,
- šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo kontrolę,
- pasienio maisto ir veterinarinę kontrolę.

Akreditavimo pažymėjimas, detali informacija apie į akreditavimo sritį įtrauktas valstybės maisto ir veterinarinės kontrolės sritis, VMVT kokybės politika ir kt. informacija yra skelbiama viešai VMVT interneto svetainėje <https://vmvt.lrv.lt/lt/apie-mus/kokybes-politika/>

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo reikalavimus ir ISO 17020 standarto nuostatas, visi VMVT ūkio subjektų patikrinimai atliekami naudojant viešai paskelbtus, standartizuotus kontrolinius klausimynus: <https://vmvt.lrv.lt/lt/ukio-subjektu-prieziura/ukio-subjektu-patikrinimo-aktai-kontroliniai-klausimynai/>

Už kokybės sistemos dokumentų atnaujinimą / peržiūrą ir išorinių dokumentų aktualizavimą (pvz. teisės aktų, standartų peržiūrėjimą) atsakingi kokybės sistemos dokumentų rengėjai. Kokybės sistemos dokumentų rengėjai privalo ne rečiau kaip vieną kartą per metus peržiūrėti ir pagal savo kompetenciją įvertinti kokybės sistemos dokumentų aktualumą ir efektyvumą. Dokumentų galiojimas priklauso nuo kokybės sistemos dokumentų peržiūros išvadų.

Siekiant užtikrinti vienodą ir standartizuotą visų kontrolės procedūrų laikymąsi, visi kokybės sistemos dokumentai yra skelbiami ir visiems prieinami VMVT intranete. Po kokybės sistemos dokumentų peržiūros ir pakeitimo arba išleidus naują kokybės sistemos dokumentą yra organizuojami šių dokumentų pristatymai / mokymai VMVT darbuotojams.

2025 m. organizuota 30 kokybės sistemos dokumentų pristatymų dėl procedūrų taikymo VMVT valstybinę kontrolę vykduojantiems darbuotojams.

VATŽŪM veikla atitinka LST EN ISO 9001:2015 standarto reikalavimus. Kokybės vadybos sistema (toliau – KVS) aiškiai aprašyta ir įforminta privalomais dokumentais. Įdiegus KVS,

padidėjo pavestų funkcijų vykdymo efektyvumas ir pagerėjo asmenų (ūkio subjektų ar klientų) aptarnavimo lygis, darbuotojams lengviau atlikti pavestas funkcijas (pvz., kontroliuoti ūkio subjektus, kaip jie laikosi teisės aktų reikalavimų, tikrinti, ar jie nepažeidžia teisės aktų, konsultuoti ūkio subjektus aktualiais augalininkystės srities klausimais).

VATŽŪM prižiūri ir nuolat tobulina KVS procesus, susijusius tiek su priežiūros ir kontrolės, tiek su bendrosiomis (pvz., personalo mokymų, turto ir informacinių technologijų valdymo) funkcijomis, kasmet peržiūri KVS procedūrų aprašus ir kitus su KVS susijusius dokumentus. Atsižvelgiant į teisės aktų ir LST EN ISO 9001:2015 standarto reikalavimus, planuojami ir atliekami veiklos ir procesų tikrinimai (vidaus auditai).

2025 m. buvo parengta 15 KVS dokumentų pakeitimų, vadovaujantis LST EN ISO 9001:2015 standarto reikalavimais.

2025 m. VATŽŪM regioninių skyrių, pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų (skyrių) ir metodinių skyrių vedėjai vykdė ūkio subjektų veiklos patikrinimų vidaus kontrolę. Atliekant vidaus kontrolę buvo vertinami fitosanitarijos, augalų dauginamosios medžiagos, augalų apsaugos produktų, trąšų, grūdų srities planinių / neplaninių patikrinimų dokumentai, atlikta ūkio subjektų patikrinimų stebėseną, nurodyta, kokie neatitikimai / netikslumai nustatyti pildant dokumentus, kurie dažniausiai kartojosi ir pagal kompetenciją pateiktos išvados dėl veiklos, korekcinių veiksmų, procedūrų aprašų koregavimo / tobulinimo.

Siekiant tinkamai atlikti ūkio subjektų veiklos priežiūrą, rengiami nauji teisės aktai, kasmet peržiūrimi, prireikus, atnaujinami / patobulinami:

- Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos atliekamos ūkio subjektų veiklos priežiūros taisyklės (patvirtintos 2025 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. A1-734, atliktas taisyklių antikorupcinis vertinimas, surašant teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažymą, taisyklės paskelbtos Teisės aktų registre);

- Ūkio subjektų ir kitų asmenų priėmimo Valstybinėje augalininkystės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos tvarkos aprašas (patvirtintas 2025 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. A1-240).

2025 m. buvo parengta / atnaujinta 11 kontrolinių klausimynų pildymo rekomendacijų, skirtų / taikomų VATŽŪM darbuotojams, atliekantiems ūkio subjektų veiklos priežiūrą.

Informacija apie ŽŪM pateikta Ekologinio ūkininkavimo informacinėje sistemoje (OFIS).

Kompetentingos institucijos, užtikrindamos (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 12 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatų vykdymą, yra įsidiegusios kontrolės tikrinimo procedūras, prireikus jas atnaujiną, visais atvejais imasi koregavimo veiksmų, kai kontrolės tikrinimo procedūrose nustato trūkumų.

VMVT. Įgyvendinant Reglamento 2017/625 12 straipsnio 2 dalies nuostatas, VMVT yra patvirtinta valstybinės maisto, veterinarinės kontrolės verifikavimo ir vykdymo vertinimo procedūra.

Valstybinės kontrolės vykdymo verifikavimas atliekamas kiekvienais metais, siekiant įvertinti visų Reglamento (ES) 2017/625 1 straipsnio 2 punkte nurodytų ir VMVT kompetencijai priskirtų valstybinės kontrolės sričių efektyvumą, kas metai kiekvienoje srityje pasirenkant ir apsibrėžiant siauresnę ir konkretesnę verifikavimo temą, pagal VMVT kompetencijai priskirtų valstybinės kontrolės sričių sąrašą.

2025 m. verifikuotos valstybinės kontrolės sritys / temos ir verifikavimo rezultatai:

- Nuolatinės valstybinės veterinarinės priežiūros funkcijų atlikimo ūkio subjektuose (skerdyklose) efektyvumo vertinimas;

- Valstybinės kontrolės kailinių žvėrelių ūkiuose vykdymo verifikavimas, įvertinant zoonozų stebėsenos vykdymą, neplaninių patikrinimų vykdymo pagrįstumą;
- Pašarų gamybos subjektų valstybinės kontrolės vykdymo verifikavimas;
- Mėsos perdirbimo įmonėse vykdytos valstybinės kontrolės verifikavimas;
- Didmeninės prekybos įmonių valstybinės kontrolės vykdymo verifikavimas;
- Veterinarijos vaistinių ir didmeninės veterinarinių vaistų prekybos įmonių valstybinės kontrolės vykdymo verifikavimas;
- Neplaninių patikrinimų vykdymo pagrįstumo, užtikrinant Ūkio subjektų veiklos patikrinimų taisyklių įgyvendinimą, vertinimas;
- Valstybinės veterinarinės kontrolės vykdymo ir vidaus prekybos sertifikatų išdavimo kiaušinių ūkiuose vertinimas.

Verifikavimo rezultatai pristatyti *Teams* platformoje VMVT darbuotojams, numatytos priemonės ir koregavimo veiksmai, kurie padėtų pagerinti vykdomos valstybinės kontrolės kokybę, efektyvumą, rezultatyvumą ir veiksmingumą.

Valstybinės kontrolės vertinimas atliekamas ir kokybės vadybos sistemos vidaus auditų metu. Detali informacija apie tokių auditų tikslus, uždavinius pateikta 2025–2027 m. DNKP.

2025 m. atlikti VMVT kokybės vadybos sistemos vidaus auditai

Metai	Atliktų planinių vidaus kokybės sistemos auditų skaičius	Audituotų subjektų skaičius	Nustatytų neatitikimų skaičius	Pateiktų rekomendacijų skaičius
2025 m.	4	4*	2	36

* vidaus kokybės vadybos sistemos auditai atlikti VMVT Priežiūros departamento Panevėžio, Šiaulių, Kauno apygardų priežiūros skyriuose ir Pasienio kontrolės departamento Vilniaus apygardos pasienio kontrolės skyriuje.

Vykdamas dokumentinę korekcinių ir koregavimo veiksmų kontrolę, 2025 m. gruodžio mėn. po atliktų vidaus kokybės sistemos auditų nustatyta, kad audituotuose VMVT teritoriniuose padaliniuose įgyvendinta 100 % korekcinių veiksmų ir 100 % koregavimo veiksmų.

VATŽŪM, siekdama užtikrinti, kad pavestos funkcijos būtų vykdomos, laikantis teisės aktų reikalavimų ir LST EN ISO 9001:2015 standarto nuostatų dėl veiklos rezultatų stebėsenos, tinkamo funkcionalumo ir nuolatinio KVS tobulinimo, gerinamos veiklos efektyvumo ir rezultatyvumo, ir vadovaudamasi patvirtinta programa, atlieka veiklos ir procesų tikrinimus (vidinius auditus). 2025 m. atlikti 4 VATŽŪM kokybės vadybos sistemos pagal LST EN ISO 9001:2015 standartą vidaus auditai (tikrinimai) keturiuose VATŽŪM pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postuose (skyriuose), kurių metu neatitikčių nenustatyta, pateiktos 3 pastabos ir nustatyta 20 gerinimo galimybių. Po atliktų tikrinimų parengti planai pastaboms ištaisyti ir gerinimo galimybėms įgyvendinti.

Informacija apie ŽŪM pateikta Ekologinio ūkininkavimo informacinėje sistemoje (OFIS).

Užtikrinant (ES) 2017/625 Oficialios kontrolės reglamento 6 straipsnio 1 dalies nuostatų vykdymą, kompetentingos institucijos vykdo vidaus auditus arba pasirūpina, kad juose būtų vykdomi auditai, ir atsižvelgdamos į tų auditų rezultatus imasi atitinkamų priemonių.

Kompetentingų institucijų audito tarnybų veiklos organizavimo tvarka yra aprašyta 2025–2027 m. DNKP:

<https://vmvt.lrv.lt/lt/veiklos-planai-ir-ataskaitos/planavimo-dokumentai/>

VMVT auditus atlieka VMVT Vidaus audito skyrius. Vidaus audito principai, metodai ir procedūros išdėstyti vidaus kokybės sistemos dokumentuose.

2024 m. atlikti VMVT vidaus auditai

Metai	Atliktų planinių vidaus auditų skaičius	Audituotų subjektų skaičius	Pateiktų rekomendacijų skaičius
2025	8	8	49

2025 m. atlikti 8 planiniai vidaus auditai, pateiktos 49 rekomendacijos, iš kurių 5 įgyvendintos 2025 metais, o likusių 44 rekomendacijų įgyvendinimo terminas 2026 m.

2025 m. įgyvendintos 3 rekomendacijos, kurios teiktos 2024 m. Liko neįgyvendinta 7 rekomendacijos, kurių įgyvendinimas dėl objektyvių priežasčių perkeltas į 2026 m.

Taip pat įgyvendintos 4 rekomendacijos, kuriuos buvo teiktos 2023 m. ir įgyvendinimo terminai buvo numatytas 2024 metams, bet dėl objektyvių priežasčių, perkeltos į 2025 metus.

2025 m. įgyvendinta 1 rekomendacija, kuri teikta 2022 metais ir perkelta įgyvendinti 2025 metais.

VATŽŪM. Užtikrinant Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. 3D-428 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. gegužės 24 d. įsakymo Nr. 3D-490 „Dėl Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nuostatų ir administracijos struktūros patvirtinimo“ pakeitimo“ nuostatų vykdymą, nuo 2020-07-01 VATŽŪM vidaus auditus atlieka Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos vidaus audito funkcijas atliekantis struktūrinis padalinys – Centralizuoto vidaus audito skyrius.

Vadovaujantis Žemės ūkio ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus 2025 metų veiklos planu ir 2025 m. balandžio 9 d. pavedimu Nr. 11AT-2 (7.29) 2025 m. balandžio 10 d. – gegužės 9 d. atliktas Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos atliekamos Ekologinės gamybos oficialios kontrolės už 2024 m. auditas. Audito metu vertinta - Ekologinės gamybos oficialios kontrolės vykdymas 2024 m. Atlikus auditą buvo sudarytas Rekomendacijų, pateiktų 2025 m. birželio 16 d. audito ataskaitoje „Ekologinės gamybos oficialios kontrolės už 2024 m.“ audito Nr. 10AT-5 (7.25) įgyvendinimo priemonių planas (toliau -planas). Plane numatytos septynios rekomendacijos.

Informacija apie ŽŪM pateikta Ekologinio ūkininkavimo informacinėje sistemoje (OFIS).

Europos Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato Lietuvoje auditai

VMVT. 2025 m. sukoordinuoti 4 Europos Komisijos DG SANTE auditai pagal VMVT kompetenciją:

1. 2025 m. gegužės 12–27 d. Lietuvoje atliktas auditas, kuriuo siekta įvertinti oficialiosios pašarų higienos kontrolės įgyvendinimą DG(SANTE) CT-2025-0142

Audito **tikslas** buvo patikrinti, ar oficialioji pašarų higienos kontrolė vykdoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/625 ir laikantis to reglamento bei kitų atitinkamų ES teisės aktų, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 183/2005.

Ataskaitoje daroma išvada, kad nors kontrolės planavimas grindžiamas nustatyta rizika, o oficialiosios pašarų kontrolės sistema keliais aspektais veikia pakankamai, audito grupė nustatė, kad inspektoriams vertinant pašarų ūkio subjektų procedūras, kuriomis siekiama užkirsti kelią galimai kryžminei taršai, ir įgyvendinant oficialaus ėminių ėmimo procedūrą esama trūkumų. Dėl šių trūkumų mažėja bendras Lietuvos oficialiosios pašarų kontrolės sistemos veiksmingumas.

Audito grupė pateikė 2 rekomendacijas, dėl kurių VMVT parengė korekcinių veiksmų įgyvendinimo planą.

2. 2025 m. birželio 10–25 d. Lietuvoje atliktas auditas, skirtas maisto saugos kontrolei, taikomai mėsos pusgaminių ir mėsos gaminių gamybai ir pateikimui rinkai, įvertinti DG (SANTE) CT-2025-0161

Audito **tikslas** buvo įvertinti įdiegtas mėsos pusgaminių ir mėsos gaminių gamybos kontrolės sistemos.

Ataskaitoje daroma išvada, kad įdiegta oficialiosios kontrolės sistema, kuri yra grindžiama rizika ir išsamiomis dokumentuotomis procedūromis, iš esmės įgyvendinama pakankamai ir apskritai yra veiksminga nustatant atitinkamus įmonių priežiūros ir higienos pažeidimus. Sistema apima oficialų mėginių ėmimą mikrobiologinei analizei atlikti, siekiant patikrinti mėsos gaminių ir mėsos pusgaminių saugą.

Tačiau yra tam tikrų problemų, kurios kenkia oficialiosios kontrolės veiksmingumui ir kelia susirūpinimą dėl mėsos gaminių gamybos saugos. Šios problemos yra susijusios su:

- kompetentingų institucijų atliekamu maisto tvarkymo subjektų taikomų procedūrų vertinimu remiantis RVASVT principais;
- kompetentingų institucijų žiniomis apie mikrobiologinius kriterijus, taikomus *Listeria monocytogenes* gatavuose mėsos gaminiuose, ir (arba) jų suvokimu.

Audito grupė pateikė 3 rekomendacijas, dėl kurių VMVT parengė korekcinių veiksmų įgyvendinimo planą.

3. Tikslinis pažangos stebėjimas (Targeted follow-up) DG(SANTE) 2025-0258

VMVT pateikė DG SANTE informaciją dėl vienos rekomendacijos iš 2023 m. vykusio audito dėl afrikinio kiaulių maro kontrolės įgyvendinimo.

4. 2025 m. rugsėjo 12–19 d. Lietuvoje surengtas apsilankymas informacijos rinkimo tikslu, kuriuo siekta nustatyti politikos veiksmų didelei zoonozių rizikai audinių ir kitų kailinių gyvūnų ūkiuose mažinti, laikantis bendros sveikatos koncepcijos, gerąją praktiką ir trūkumus DG(SANTE) 2025-0094

Šio apsilankymo **tikslas** buvo nustatyti bendros sveikatos koncepcijos įgyvendinimo mažinant didelę zoonozių riziką, kylančią dėl kailinių gyvūnų auginimo, gerąją praktiką ir tobulintinus aspektus, kad būtų galima formuoti ES sveikatos saugumo politiką.

Ataskaitoje daroma išvada, kad Lietuvoje veikia daugiasektorinį bendradarbiavimą leidžiančios užtikrinti teisinės struktūros. Centrinio lygmeniu gerai žinomi bendros sveikatos

konceptijos principai ir turima tam tikros bendradarbiavimo gyvūnų ir visuomenės sveikatos srityje patirties.

Atitinkamai nustatyta galimybių kurti bendras struktūras ir procesus, platesniu mastu teikti skiepavimo nuo sezoninio gripo paslaugas, vykdyti labai patogeniško paukščių gripo priežiūrą žinduolių populiacijose ir integruoti aplinkos aspektus.

Atsižvelgiant į tai, Lietuvoje veikia daugiasektorinį bendradarbiavimą leidžiančios užtikrinti teisinės struktūros ir centriniu lygmeniu gerai žinomi bendros sveikatos konceptijos principai.

Nustatyta, kad kilus SARS-CoV-2 protrūkiams audinių ūkiuose buvo tam tikru mastu bendradarbiaujama gyvūnų ir visuomenės sveikatos srityse. Veikia patikima laboratorinė infrastruktūra, tačiau nėra sukurtos tarpsektorinio bendradarbiavimo sistemos. Iki šiol žmonių užsikrėtimo paukščių gripu atvejų neaptikta. Skiepytis nuo H5N1 gali visų didelės profesinės rizikos grupių asmenys. Vis dėlto panašia galimybe pasiskiepyti nuo sezoninio gripo gali pasinaudoti ne visų profesinės rizikos grupių asmenys, be to, profesinės rizikos grupėms priskiriamų asmenų pasiskiepijimas abiem vakcinomis yra nepakankamas. Nors nuo 2027 m. planuojama uždrausti auginti kailinius gyvūnus, 2025 m. audinių skaičius išaugo.

Nepaisant nacionaliniame rizikos vertinime pateiktos rekomendacijos, audinių ūkiuose labai patogeniškas paukščių gripas nėra aktyviai stebimas. Be to, audinių ūkiai nėra įtraukti į su paukščių gripu susijusių nenumatytų atvejų planavimą. Lietuvos valdžios institucijos patvirtino 18 SARS-CoV-2 protrūkių audinių ūkiuose pandemijos metu ir atliko didelio masto mėginių ėmimą.

Bendradarbiavimas su visuomenės sveikatos institucijomis pandemijos metu, įskaitant veterinarijos laboratorijų įtraukimą siekiant padidinti tyrimų pajėgumus, suteikia pagrindą toliau koordinuoti veiksmus kovojant su zoonozių grėsmėmis. Aplinkos sektorius integruotas menkai, todėl esama galimybių gerinti padėtį kuriant koordinavimo struktūras, kurios į zoonozes reaguotų laikydamosi bendros sveikatos konceptijos, atlikdamos bendrą rizikos vertinimą, priimdamos sprendimus ir rengdamos imitavimo pratybas. Tobulintinos ir tokios sritys kaip gyvūnų ir visuomenės sveikatos laboratorijų komunikacijos priemonių ir bendrų duomenų bazių gerinimas, taip pat tinkamo masto skiepavimo nuo sezoninio gripo užtikrinimas visoms atitinkamoms profesinės rizikos grupėms.

Įgyvendinus nacionalinės veterinarijos rizikos vertinimo įstaigos rekomendaciją dėl labai patogeniško paukščių gripo priežiūros žinduolių populiacijose ir labiau integravus aplinkos sektorių bus galima laiku aptikti dideles zoonozių grėsmes ir į jas reaguoti.

Šio apsilankymo metu gyvūnų gerovės klausimai nebuvo plačiai aptarti. Oficiali gerovės kontrolė vykdoma laikantis teisės aktų.

Baigiamojo susitikimo metu EK grupė pristatė pagrindinius nustatytus faktus ir preliminaras išvadas kompetentingai institucijai. Jis surengtas kartu su baigiamuoju ECDC PHEPA vizito į šalį susitikimu. Rekomendacijų pateikta nebuvo.

DG SANTE auditų ataskaitos, rekomendacijos ir jų įgyvendinimo planai yra skelbiami viešai Europos Komisijos svetainėje:

<https://ec.europa.eu/food/audits-analysis/country/profile/details/LT>

Informacija apie ŽŪM pateikta Ekologinio ūkininkavimo informacinėje sistemoje (OFIS).

c) Veiksmai, atliekami kontroliuojamų ūkio subjektų veiklai gerinti

VMVT. Ūkio subjektų konsultavimas ir informacijos sklaida yra viena iš prioritetinių ūkio subjektų priežiūros institucijų veiklų. VMVT nuolat informavo vartotojus apie svarbiausius įvykius,

produktų kokybės, ženklinimo reikalavimų, teisės aktų pasikeitimus, teikė informaciją apie nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus ir kt.

VMVT siekdamą įgyvendinti prevencines priemones ir veiksmus, padedančius ūkio subjektams geriau suprasti ir taikyti teisės aktų reikalavimus, 2025 m. patvirtino 2025-2027 m. Prevencinių priemonių įgyvendinimo planą. Įgyvendinant šiame plane numatytas priemones, buvo organizuoti edukaciniai renginiai / skaityti pranešimai maisto produktų ženklinimo, viešojo maitinimo maisto tvarkymo reikalavimų, vaisių ir daržovių auginimo ir prekybos standartų taikymo aktualijomis. LR valstybinio patentų biuro organizuotoje konferencijoje verslui pristatyta VMVT patirtis geografinių nuorodų kontrolės srityje. VMVT įgyvendino nusimatytas priemones dėl mokomųjų / konsultacinių priemonių, orientuotų į geresnį teisės aktų reikalavimų supratimą ir savikontrolės priemonių ūkio subjektuose stiprinimo, tačiau dėl ribotų finansinių ir žmogiškųjų išteklių, bendras Prevencinių priemonių, orientuotų į ūkio subjektus ir vartotojus, plano rodiklių pasiekimas - 86 %. 2025 m. neįgyvendintos priemonės perkeltos vykdymui į 2026 m.

2025 m. VMVT vykdė aktyvią komunikaciją apie gyvūnų gerovę, atsakingą gyvūnų laikymą ir ženklinimo naudą, išaiškintas nelegalias gyvūnų augintinių veisimo veiklas, teismų sprendimus nelegalių augintinių veisėjų bylose, gyvūnų užkrečiamųjų ligų (mėlynojo liežuviu, paukščių gripo, afrikinio kiaulių maro ir kt.) prevenciją, VMVT atstovų dalyvavimą viešuose renginiuose ir susitikimuose su kitomis institucijomis, gyvūninio maisto produktų eksporto statistikos tendencijas, naujas atvertas eksporto rinkas, maisto gamybos mažais kiekiais statistiką, reikalavimus, parengtas gaires, skirtas reikalavimų įgyvendinimui bei kitas VMVT veiklas. Įgyvendinti 10 laidų filmavimai apie afrikinio kiaulių maro grėsmę.

2025 m. organizuotos ir komunikacinės kampanijos:

- **„Biosauga – tavo ūkio skydas“** apie gyvūnų užkrečiamąsias ligas. Sukurtas originalus vizualinis plakatas, naudojamas tiek spausdintinėje medžiagoje, tiek socialiniuose tinkluose.
- **Gyvūnų gerovės edukacinė kampanija „100 laimės centimetrų“**. Kampanija, skirta emociniam ryšiui tarp šeimininko ir augintinio stiprinti, supaprastinant sudėtingus gerovės principus. Sukurtas socialinis vaizdo klipas su žinomu balsu, kuris padėjo žinutę apie atsakingą dauginimosi kontrolę, skiepus ir ženklinimą nunešti iki plačiosios visuomenės. Šių kampanijų metu VMVT bendradarbiavo su LRT. LRT du kartus sutiko nemokamai transliuoti VMVT socialinius-edukacinius vaizdo klipus. Žinutė skambėjo visuose kanaluose: LRT TV, LRT PLIUS, LRT RADIJAS, LRT OPUS, LRT KLASIKA. Portale LRT.lt užtikrinta iki 80 000 parodymų, įskaitant vaizdo klipų pozicijas ir socialinius skydelius.

VMVT veikloje prioritetas teikiamas ūkio subjektų ir gyventojų konsultavimui, metodinės pagalbos teikimui bei kitoms prevencinėms priemonėms, padedančioms užkirsti kelią teisės aktų pažeidimams. Konsultavimas tampa pagrindiniu teisės aktų laikymosi užtikrinimo būdu, atsisakant vien kontrolės ir poveikio priemonių taikymo.

2025 m. VMVT suteiktos 8 911 konsultacijos raštu ir 30 506 konsultacijos telefonu. Viso buvo suteiktos 39 483 konsultacijos. Dažniausiai pasikartojančios temos, dėl kurių kreipėsi asmenys: importas ir eksportas, kelionės su gyvūnais augintiniais, maisto gamyba ir prekyba mažais kiekiais, maisto papildų notifikavimas ir jų ženklinimas, viešasis maitinimas, ūkinių gyvūnų registravimas, veterinarinė veikla bei dokumentų išdavimas. Nauja aktuali tema 2025 m. buvo patalpų paskirtis registruojant maisto tvarkymo subjekto veiklą.

2025 m. atlikta ūkio subjektų apklausa rodo, kad bendras pasitenkinimas VMVT veikla ir teikiamomis paslaugomis išlieka aukštas. Bendras VMVT vertinimas (8,6 balo iš 10) bei pasitenkinimo indeksai yra stabilūs. Tai leidžia teigti, kad institucija sėkmingai užtikrina pagrindinių funkcijų vykdymą ir išlaiko teigiamą santykį su dauguma ūkio subjektų. Labiausiai vertinamos VMVT paslaugos yra leidimų išdavimas ir patikrinimai, o darbuotojų profesionalumas, geranoriškumas bei patikrinimų išvadų aiškumas sulaukia itin aukštų įvertinimų. Teigiamai vertinamas ir konsultavimas patikrinimų metu bei tiesioginių kontaktų metu, kas rodo didelę gyvo bendravimo ir praktinės pagalbos svarbą verslui. Dauguma apklaustųjų su VMVT kontaktavo patikrinimo metu (78 proc.). Konsultacijų besikreipę dažniausiai kreipėsi dėl maisto produktų gamybos (25 proc.), higienos reikalavimų (17 proc.). Naujos įmonės dažniausiai kreipiasi dėl leidimų išdavimo.

Ūkio subjektų vykdančių veiklą pirmus metus pasitenkinimo, bendras vertinio rodiklis siekia 8,7 indekso balų iš 10. Tai rodo, kad verslo naujokai dažniausiai jaučiasi gavę pakankamą konsultacinę pagalbą ir nepatyrę perteklinės priežiūros. Aukštas pasitenkinimo lygis atspindi veiksmingą paramos naujiems ūkio subjektams sistemą, kuri padeda jiems sklandžiai įsilieti į rinką ir laikytis reikalavimų.

Lyginant su 2024 m. 19 proc. išaugo visuomenės pasitikėjimas VMVT, kaip patikimu ir autoritetingu informacijos šaltiniu apie maisto saugą ir gyvūnų gerovę.

VATŽŪM. Įstaigos veikloje prioritetą teikiamas ūkio subjektų konsultavimui, metodinės pagalbos teikimui, kitų prevencinių priemonių, užkertančių kelią teisės aktų pažeidimams, įgyvendinimui, atsisakant požiūrio, kad teisės aktų laikymąsi galima užtikrinti tik taikant poveikio priemones, nuobaudas, o informavimas ir veikla skirta tam, kad ūkio subjektai galėtų tinkamai laikytis teisės aktų reikalavimų.

2025 m. fitosanitarijos srities klausimais buvo suteikta 942 konsultacijų žodžiu ir 179 konsultacijos raštu. Iš viso per 2025 m. suteikta 1 121 konsultacija.

Daugiausiai konsultacijų suteikta apie augalinės produkcijos importo ir eksporto reikalavimus, privalomą bulvių augintojų registravimą LR fitosanitariniame registre bei šio proceso eigą, medinės pakavimo medžiagos ženklinimą, reikalavimus iš trečiųjų šalių įvežamai medienai, augalų sveikatingumo kontrolės pokyčius dėl 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB, nuostatų įgyvendinimo.

2025 m. AAP, apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos (toliau – apdorojimo įranga), trąšų ir tręšiamųjų produktų (toliau – TP) sričių klausimais ūkio subjektams buvo suteiktos 1 473 konsultacijos, t. y. konsultacijų suteikta 1 456 žodžiu ir 17 raštu. Siekiant padėti ūkio subjektams įgyvendinti numatytus reikalavimus augalų apsaugos produktų, Integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės bendrųjų principų tinkamo taikymo, apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos, tręšiamųjų produktų bei trąšų, maistingųjų / maisto medžiagų ar dirvožemio gerinimo priemonių srityje ūkio subjektams buvo išsamiai aiškinamos teisės aktų, reglamentuojančių augalų apsaugos produktų ir tręšiamųjų produktų priežiūros sritį, nuostatos: LR Augalų apsaugos įstatymo, LR Tręšiamųjų produktų įstatymo, Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564, Apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos techninės apžiūros taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 199, LR rinkai

pateikiamų ir tiekiamų tręšiamųjų produktų įtraukimo į identifikavimo sąrašą ir išbraukimo iš šio sąrašo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. 3D-292, Tręšiamųjų produktų naudojimo reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. 3D-332, Tręšiamųjų produktų pakavimo ir ženklavimo reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 4-547, Ekologinės gamybos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375. Regioninių skyrių specialistai konsultuodami ūkio subjektus augalų apsaugos produktų srityje dažniausiai teikė pagalbą šiais klausimais: purškimų registravimas (informacijos apie planuojamus žydinčių augalų purškimus teikimas Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (PPIS)); apskaita (profesionaliajam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų apskaitos žurnalų pildymo reikalavimai); bičių apsauga (purškimo taisyklės, kai produkto etiketėje nurodytas pavojus bitėms arba purškiami žy dintys augalai); IKOK reikalavimai (Integruotos kenkėjų kontrolės (IKOK) klausimyno reikalavimai ir jų praktinis įgyvendinimas); leidimai ir įranga (leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais gavimas bei beicavimo įrangos techninės patikros procedūros). Tręšiamųjų produktų srityje: apskaita (tręšiamųjų produktų naudojimo apskaitos žurnalų pildymas ir vedimo tvarka); ženklavimas (tręšiamųjų produktų etikečių atitiktis nustatytiems ženklavimo reikalavimams); sandėliavimas (tręšiamųjų produktų laikymo sąlygos (pavyzdžiui, laikymas ant padėklų)); planavimas (tręšiamųjų produktų naudojimo plano sudarymas ir jo įgyvendinimo reikalavimai).

Augalų dauginamosios medžiagos ir pluoštinių kanapių auginimo ir tiekimo rinkai klausimais ūkio subjektams suteiktos 56 konsultacijos žodžiu ir 87 konsultacijos raštu. Daugiausia konsultuota dauginamosios medžiagos tiekimo rinkai, pluoštinių kanapių auginimo, sėklinių pasėlių auginimo, pluoštinių kanapių produktų tiekimo rinkai, dauginamosios medžiagos siuntų ženklavimo, dauginamosios medžiagos kategorijos pažeminimo, dauginamosios medžiagos atestavimo, dauginamosios medžiagos sertifikavimo, įvežimo į Lietuvos Respubliką, genetiškai modifikuotos dauginamosios medžiagos kontrolės, sėklos mišinių ruošimo, dauginamosios medžiagos perfasavimo ir kitais klausimais.

Grūdų kokybės priežiūros (augalininkystės produktų bei sėklų kokybės rodiklių nustatymo ir vertinimo, grūdų analizatorių naudojimo ir administravimo, grūdų kokybės tyrimo laboratorijų atestavimo, grūdų ėminių ėmimo, grūdų ir sėklų kokybės nustatymo) klausimais ūkio subjektams 2025 m. iš viso suteikta 291 konsultacija, iš jų – 37 žodžiu ir 254 raštu.

2025 m. 94 % VATŽŪM kontroliuojamų ūkio subjektų (respondentų) nurodė, kad pirmaisiais veiklos metais gavo naudingų konsultacijų ir jiems nebuvo taikytos poveikio priemonės, išskyrus atvejus, kai jos buvo būtinos ir neišvengiamos, siekiant užkirsti kelią reikšmingos žalos ar pavojaus visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui.

2025 m. kaip ir kasmet VATŽŪM konsultavimo ir informacijos viešinimo tikslais dalyvavo parodose, mugėse, ūkininkų susitikimuose ir kituose renginiuose.

Informacija apie ŽŪM pateikta Ekologinio ūkininkavimo informacinėje sistemoje (OFIS).